

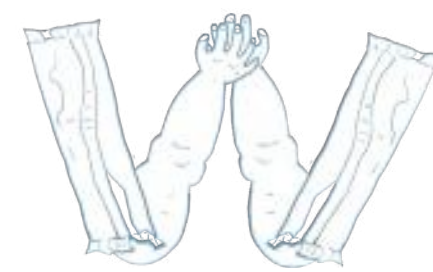
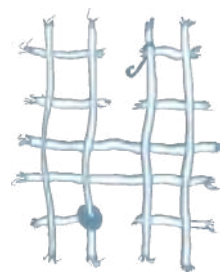
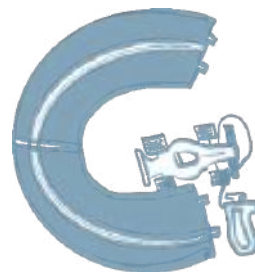
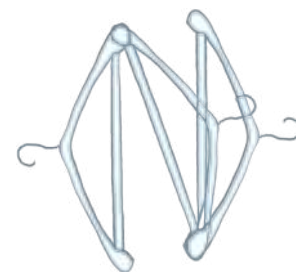
Interreg
Italia-Slovenija

Cofinanziato
dall'Unione europea
Sofinanciata
Evropska unija

POSEIDONE

Plastična
abeceda

PlastisSea

Raziskovanje morja za otroke
in odrasle, ki bodo brali z njimi

PlastisSea je nastala s podporo Evropske unije v okviru projekta POSEIDONE (Program Interreg VI-A Italija-Slovenija).

CORILA-Università Iuav di Venezia-CNR-ISmar

© 2024

BeSedila, ilustracije in grafično oblikovanje: Folco Soffietti

Znanstveni in tehnični prispevki: Alberto Bassi, Martina Bocci, Daniele Brigolin, Fabio Carella, Davide Crippa, Caterina Dabalà, Paolo De Martino, Raffaella Fagnoni, Gabriele Geminiani, Francesco Musco, Emiliano Ramieri, Marco Sigovini.

ISBN 9788889405475

Minilo je toliko let, koliko ne
vemo prav **Zares**,
da jih na prste in noge ne
štejemo več **Zares**.

vtomobili, obleke, roboti,
čevlji, kozarci in **vrečke**,
TV, očala, nakit, stvari
današnjih in včerajšnjih **dni**.

lastični hribi za vsako možno
rabo so **nastali**
vse v morju pristalo je, z nekaj
kapljicami **poleg**.

ot velika umazana
skleda, voda stoji rumena,
nikogar več ni tam, le
kakšna kokoš živi tam,
a tudi ta, ko potopi svojo
nogo v vodo, jo takoj
umakne, kokodajoč: "Tu se
pa res ne da živeti!"

Voda narasla je višje, zgradili so jezove,
a le vrhovi zvonikov so vidni še na daleč.

a vendar nekaj se **premika**,
pod gladino vode, dogajajo se **stvari**
tokovi se premikajo, delci se **mešajo**,
in na dnu v tišini, lepe stvari se **dogajajo**.

rofeSor Saor, raziskovalec
morja **si**gajen,
alge, ribe, plankton, delfini, čolni,
boje in stvari **so**rodne.

e dolgo ga je mučilo
vprašanje, ki mu ni dalo miru,
želel je **ve**deči,
katere živali še plavajo v **mo**rju.

Potrebna je bila odprava, velik skok v **modrino**, da bi videl, kaj tam še plava in živi na dnu.

Tako je vzel obleko, plavuti in čelado, in tisto svojo čudno puško, ki ji je ime **Aleksander**.

e škodi, saj živali le zajame v **zanko**, in vsak jo lahko uporablja, tudi tisti, ki ni najboljši.

ride do plaže in v vodo se brez obotavljanja **vrže**, a ne vidi ničesar, voda je kot gosta **juha**.

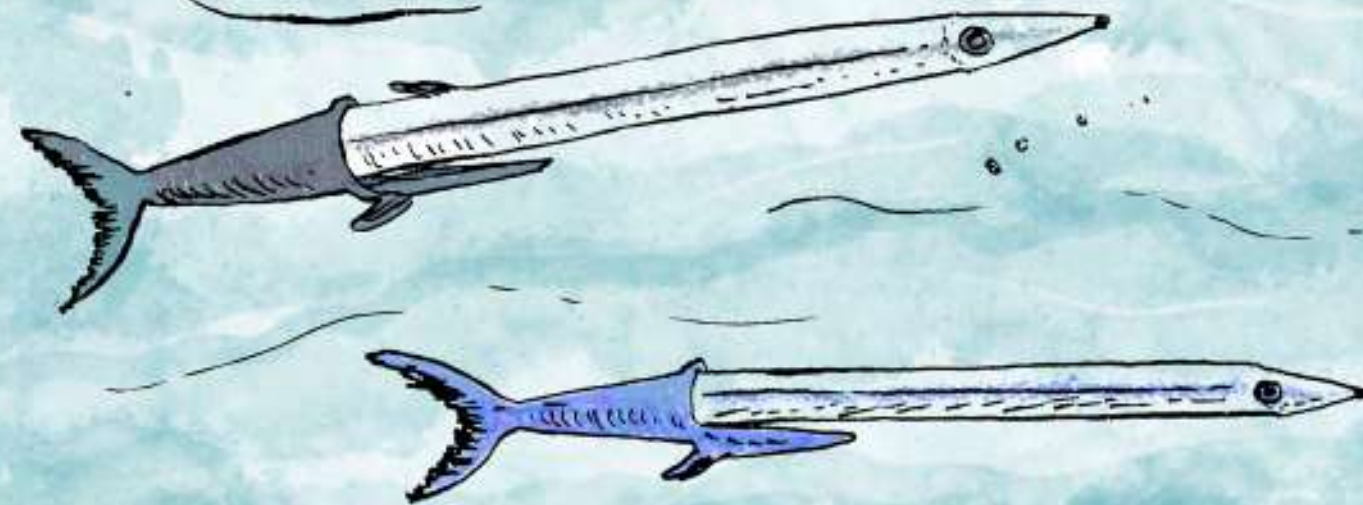

A počasi se oči privadijo in kakšno
presenečenje,
pojavi se meduza-nakupovalna **vrečka!**

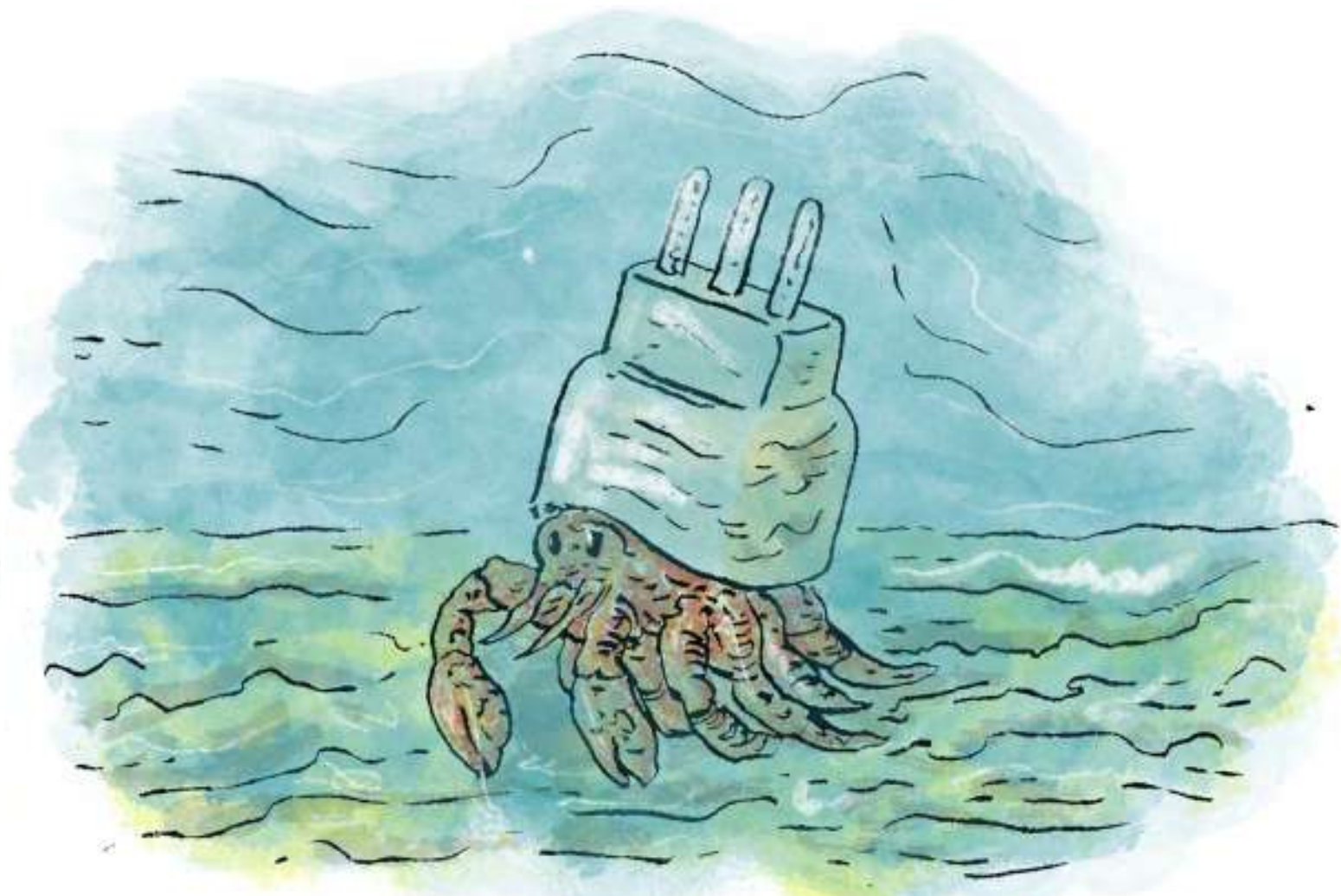

ez nekaj časa Srebrn blisk v črni vodi,
zdi se, kot da je prav zares riba-kemični **svinčnik.**

ekaj se premika na dnu, morda je to
plenica-palačinka?
Ne loči se od peska, kot majhen
rak-vtičnica.

So hibridi, nove vrste, Saor
vzklikne od veselja,
vendar ni zvoka, le
mehurček zapoka.

ivali so se združile s
predmeti in zdaj živijo
skupaj, na načine, ki jih
ne bi pričakoval.

Saor zdaj se Spomni in se
razjezi,
brez fotografij bo težko naredil
zbirko.

rez fotoaparata, v naglici
pozabil je **nanj**,
zdaj pod vodo je, žalosten, da
potovanje je **zaman**.

na rami občuti
nežen dotik,
profesorica Mantecà mu
prikoči na pomoč in poda
mu fotoaparāt.

Opdrave so boljše
v družbi, kot hrana
in na obalo se vrnemo z
množico dokazov.

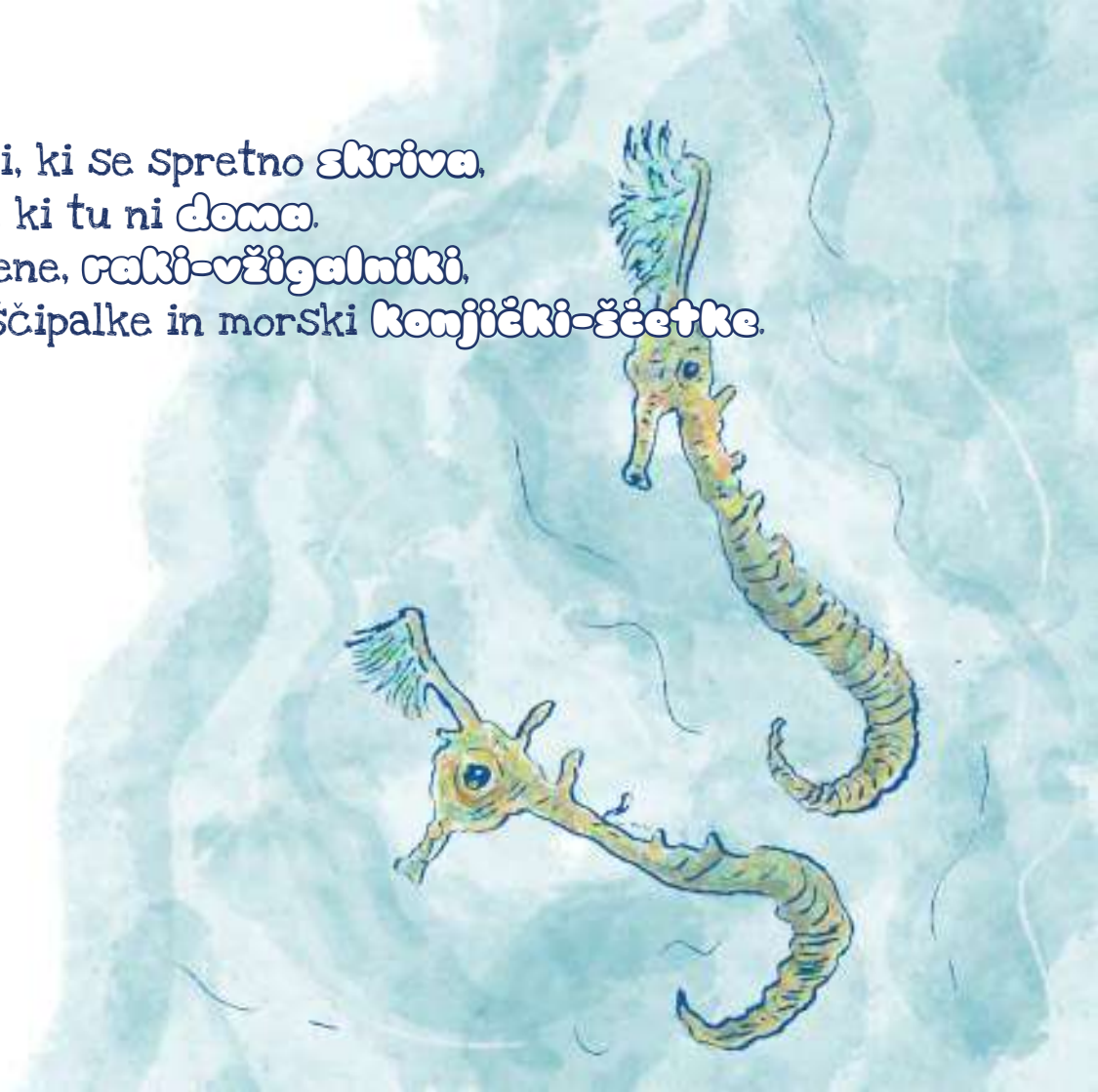
Čečas, počasi Saor zasliši škripanje
in zvoke, ki spominjajo na **zabavo**.
Žvižgi, mehurčki in sešanje, a kdo v tem
orkestru povzroča največ **hrupa**?

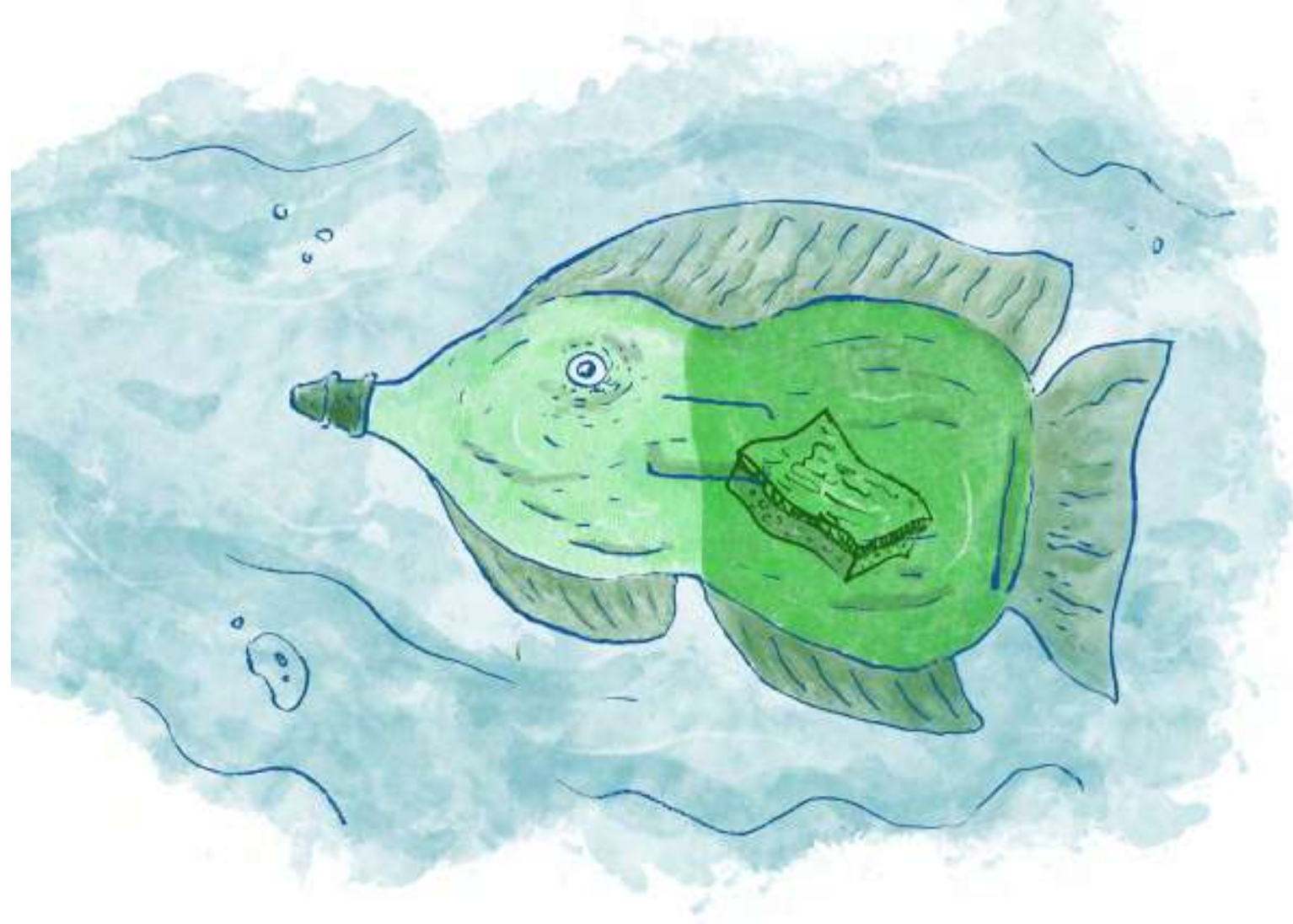
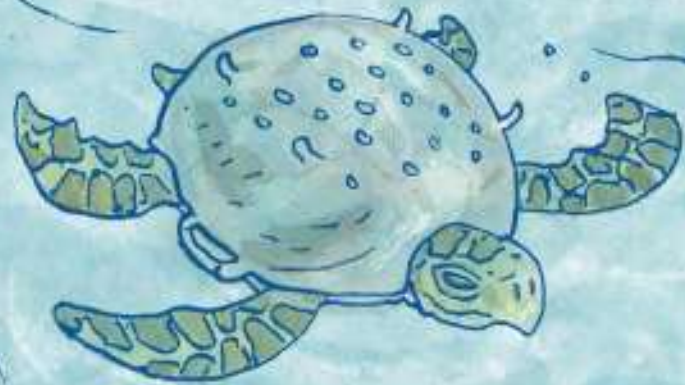

Urada-v-Sandali, ki se spretno skriva,
morda je to vrsta, ki tu ni doma.
Ali pa školjke-antene, raki-vžigalniki,
ribe-obeški, raki-ščipalke in morski konjički-ščetke.

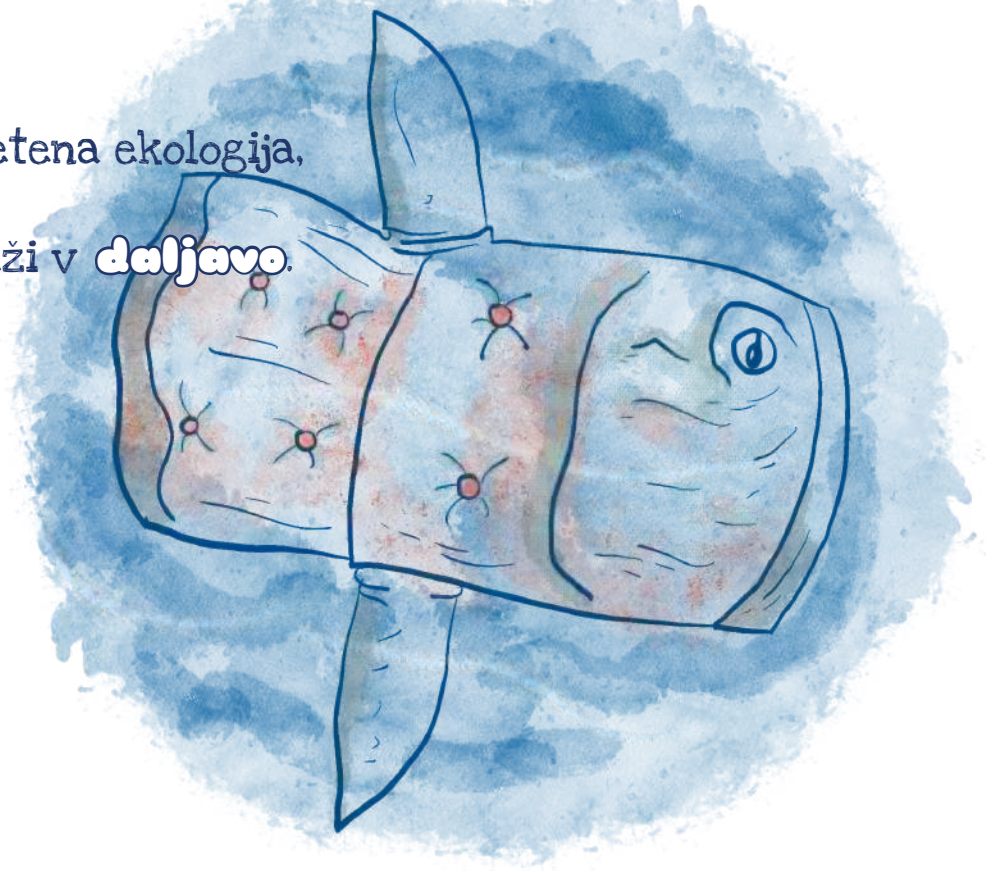

ozejdonko-slamico
popase želva-cedilo,
in riba-detergent za
pošodo, poje gobico,
a ji to ni dovolj.

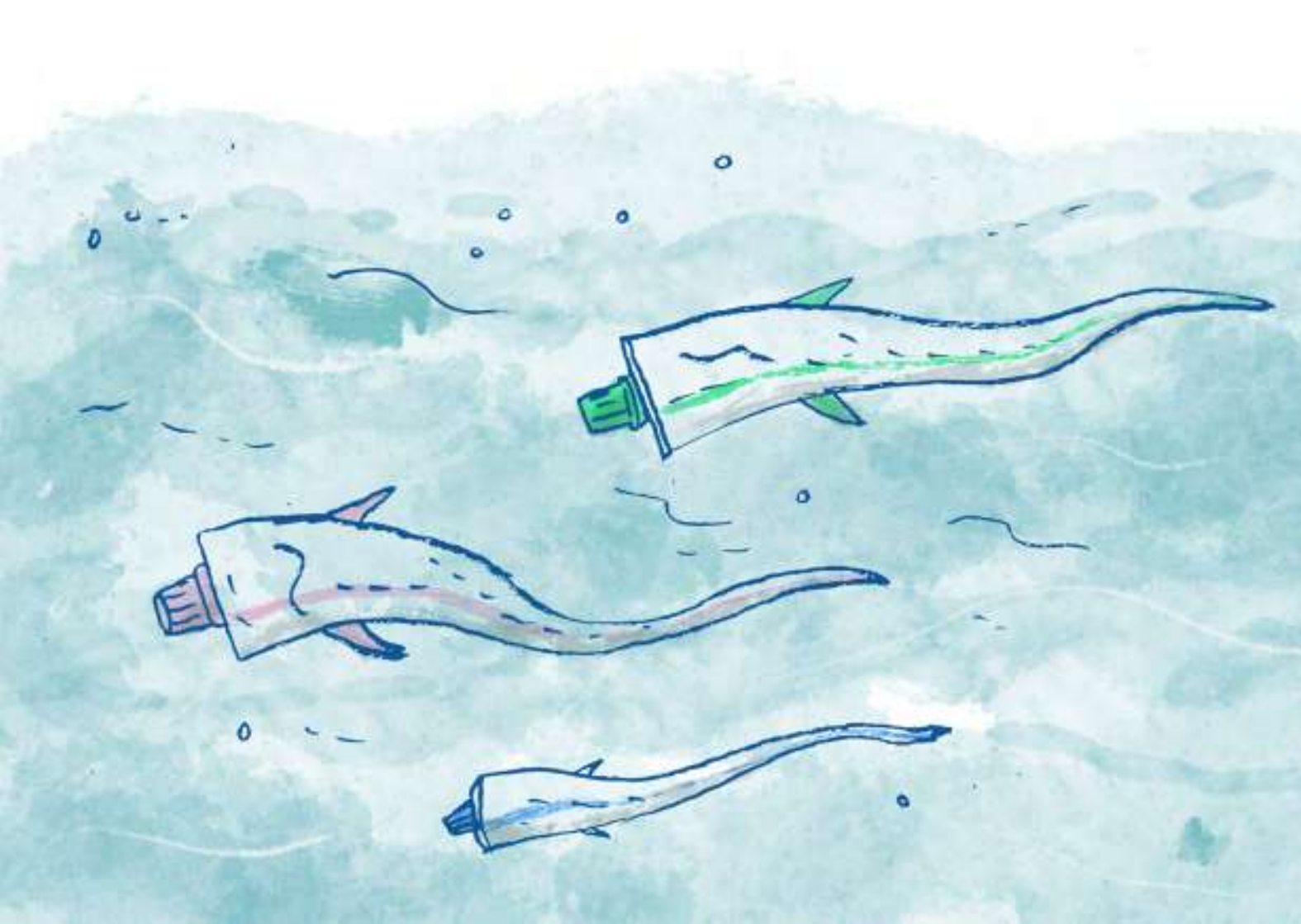

Se je nova, zapletena ekologija,
nekdo lovi,
nekdo grize, nekdo beži v **daljavo**.

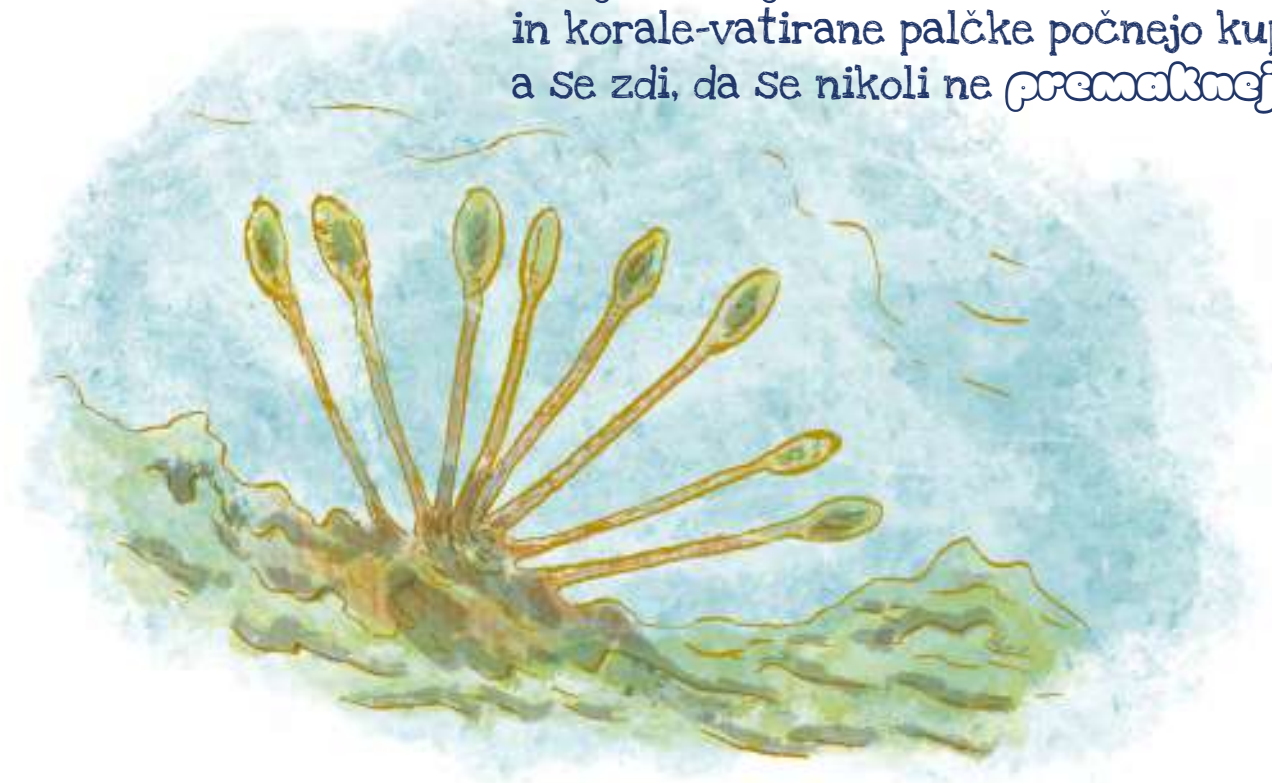

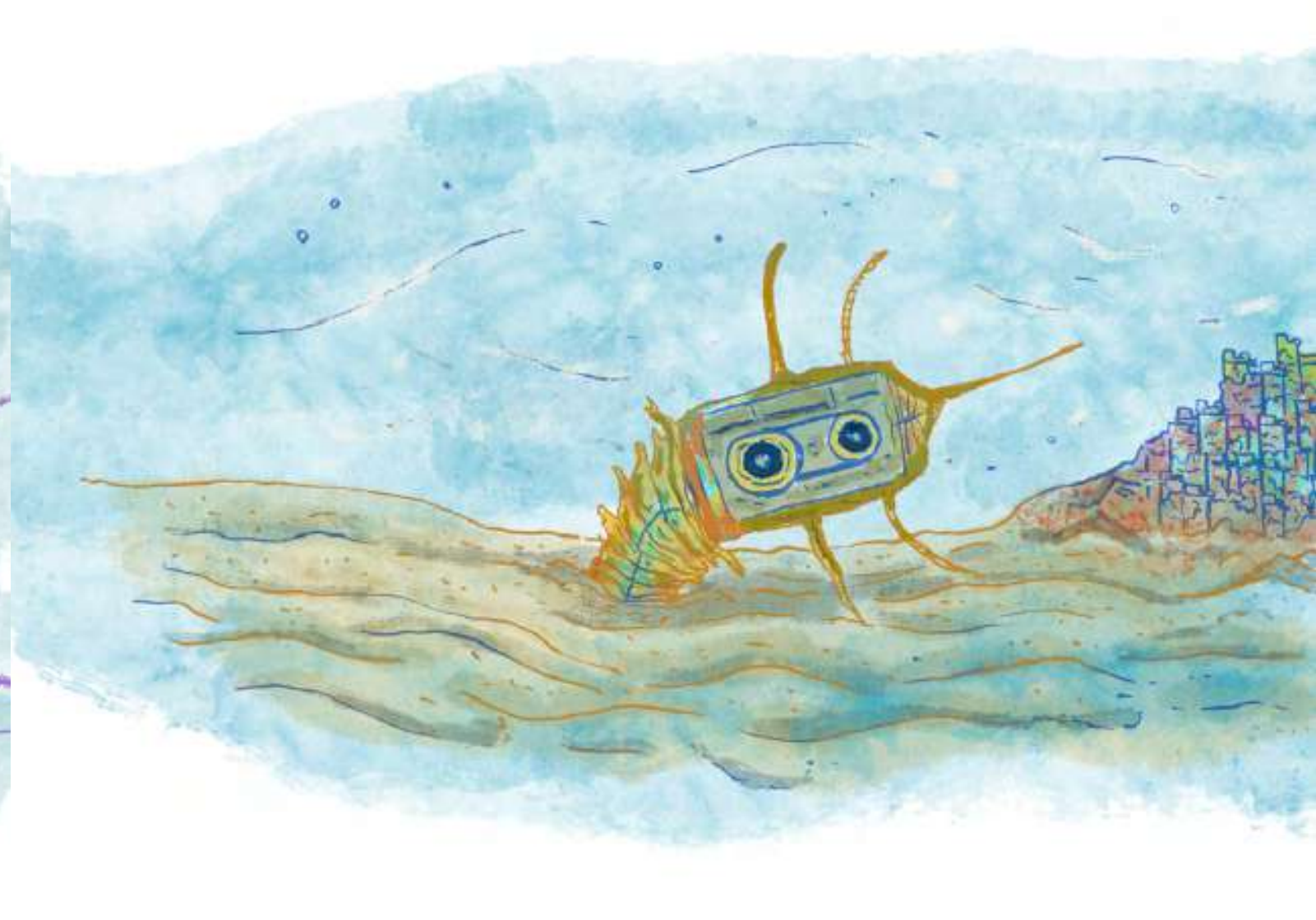
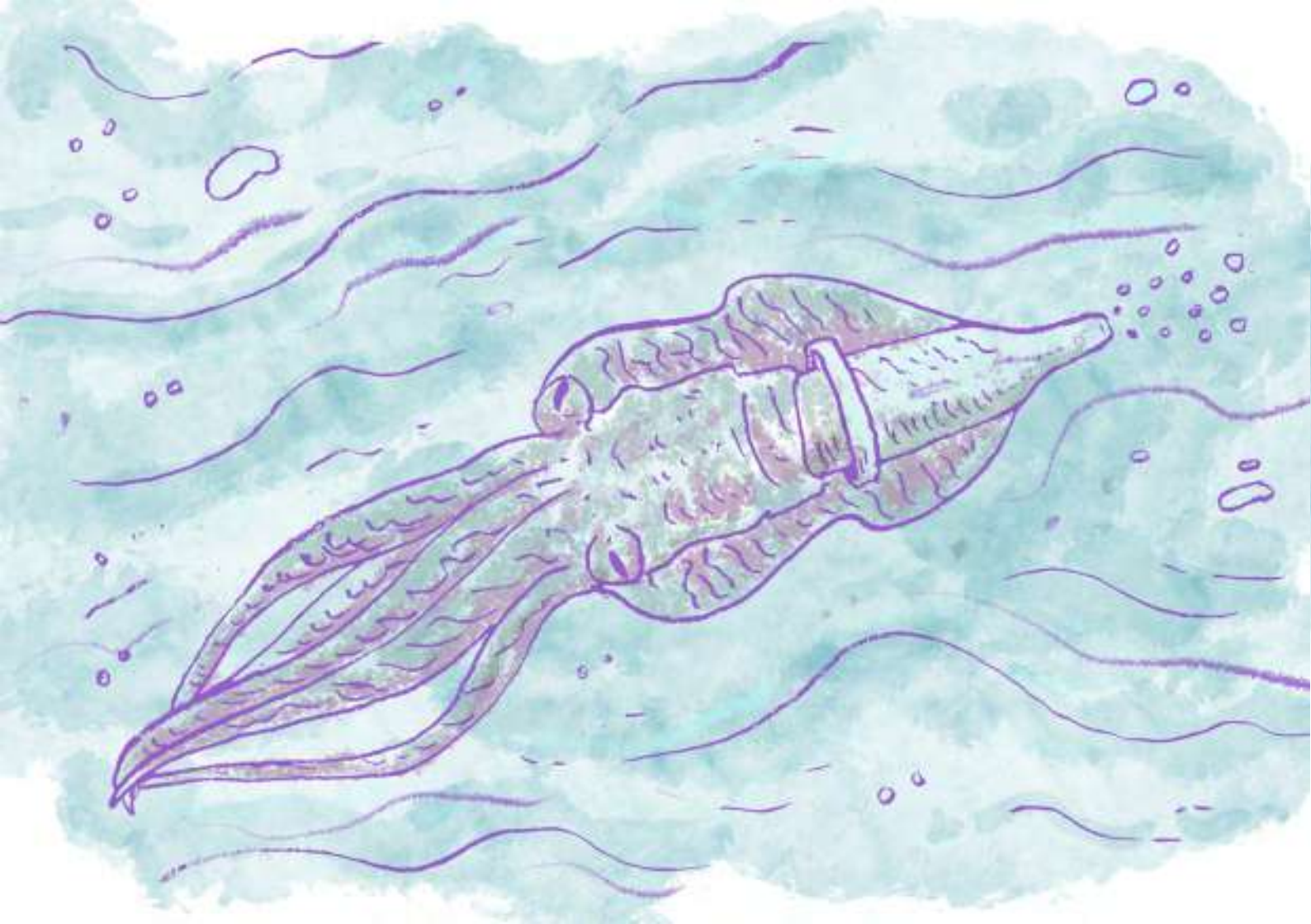
Orski peš-mobilni telefon maha z
repno plavutjo in lovi,
brez strahu, a sardela-tuba zobne
paste hitro vidi.

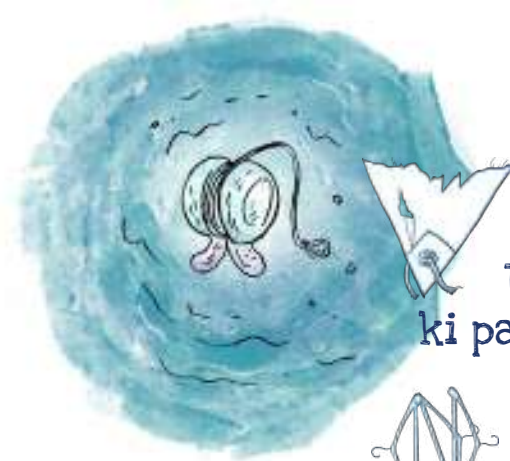
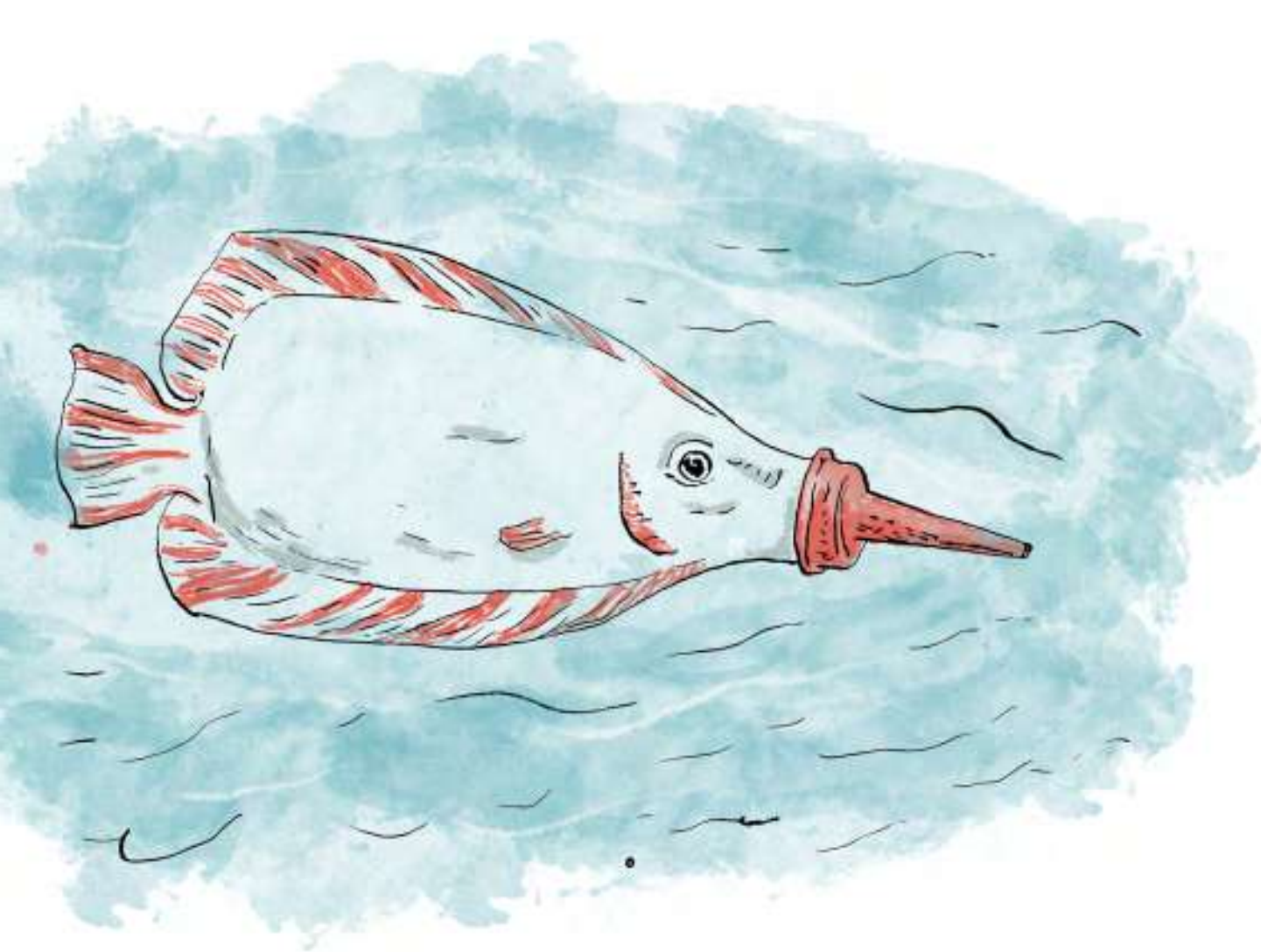

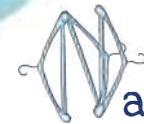
obatec-likalnik noče imeti opravka
s sipo-razpršilko,
in korale-vatirane palčke počnejo kup stvari,
a se zdi, da se nikoli ne premenjujejo.

tej knjigi najdemo veliko morskih bitij,
ki pa niso resnična ampak izmišljena.

arava ima svoj ritem, zanesljiv a počasn,
in naša plastika, žal, uničuje okolje.
Vsi pa si želimo, da bi v morju obstajalo
življenje tudi v prihodnosti, ker je čudovito in
ker imamo radi ocvrte ribe.

Ribe ne spadajo samo na papir,
najlepše jih je videti v vodi.
Da bomo lahko vsi uživali v plavanju v modrem
morju, združimo moči in ga ohranimo čistega.

Sporočila v steklenici

Pomembno je razumeti, kaj se dogaja v morju

Caterina Dabalà

Marco Sigovini

Približno 70 % zemeljske površine je prekrite z vodo. Morje je torej zelo pomemben del našega planeta, zato je pomembno razumeti, kako deluje. Obstajajo številne morske znanosti, ki analizirajo različne vidike. Med najpomembnejše, vendar ne edine, sodijo geologija, kemija, biologija, meteorologija in ekologija, ki so nadalje razdeljene na specializirane veje. Če ne razumemo odnosov med živalmi, rastlinami, algami, kamninami in tokovi, je nemogoče napovedati, kakšne učinke bodo imele naše dejavnosti na habitate in vrste. Ljudje so namreč del okoljskih procesov: uravnavajo prehranjevalne verige, zlasti z ribolovom, in posledično spreminjajo prisotnost živali v prostoru in času, spreminjajo obale, vnašajo in odstranjujejo kemične elemente (npr. detergente) in trdne snovi (npr. plastiko in kamnine). Zato moramo, da bi zagotovili, da bomo lahko svoje dejavnosti nadaljevali še zelo dolgo, natančno razumeti vzroke in posledice okoljskih procesov s pomočjo raziskav, spremljanja in napovedovanja prihodnosti. Zahvaljujoč tem informacijam, ki jih zbirajo raziskovalci iz raziskovalnih ustanov in univerz, bomo lahko sprejeli pomembne odločitve o tem, kako ravnati.

Emiliano Ramieri

Martina Bocci

Razmišljati o prihodnosti: pomen načrtovati z morjem

Plastika je problem za morje. Ampak gre za problem v morju problemov ... in priložnosti. V morskem prostoru se dogajajo pomembne stvari: poleg naravnih procesov, ki uravnavajo naš podnebni in vodni cikel, iz morja pridobivamo hrano, kemične elemente, blago, energijo, izrabljamo pa ga tudi za trenutke sprostitve in dobrega počutja. Evropska unija meni, da je ta prostor mogoče optimizirati s prizadevanjem za zmanjšanje vpliva na okolje in dajanjem prednosti dejavnostim, ki nam bodo pomagale dosegati ekološki prehod. Leta 2014 je zakon določil, da morajo države pripraviti načrte za upravljanje dejavnosti na morju. Ko se pripravlja načrt, se razmišlja: "Kaj želim narediti, da dožem določen rezultat?". Na primer, če želim videti prijatelje, ali moram najprej končati domačo nalogo? No, potem bom naredil seznam opravil, ki mi bo pomagal ugotoviti, kako nadaljevati. Načrtovanje morja deluje na enak način, z združevanjem znanosti in potrebnih ljudi, ki živijo in delajo na morju, se lahko odločimo, kako in kaj storiti ali kaj je bolje prepovedati, da bi zagotovili boljšo prihodnost.

Fabio Carella

Paolo De Martino

Francesco Musco

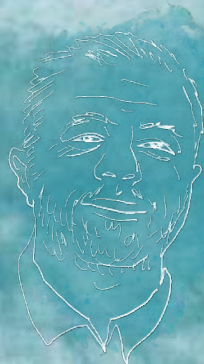

Daniele Brigolin

Spremenjeni predmeti: izziv za oblikovalce

Naša družba se sooča s pomembnimi spremembami, ki zahtevajo prilagoditev življenjskega sloga in družbe ter zmanjšanje vplivov na okolje.

Trenutek spremembe, ki od oblikovalcev zahteva, da ponovno razmislijo o oblikah in procesih predmetov, zlasti tistih za vsakodnevno uporabo, ki jih je zaradi svoje oblike mogoče reciklirati v celoti. Soočamo se z velikimi izzivi, ki jih lahko premagamo s konkretno zavezo, tudi pri oblikovanju preprostega predmeta.

Alberto Bassi

Predmeti, ki priplavajo na površje, da bi nam pripovedovali o nas

Gabriele Geminiani

Ko sem leta 1996 letel v Havano, sem v kovčku prenašal staro figurico vojaka in majhen, sivo moder rečni kamen. Kot da bi jih v zadnjem trenutku kovček želel vsesati vase. Ko sem prispel v Hotel Nacional, sem jih položil na nočno omarico. Kasneje sem jima dodal še dva glinena krokodilčka v živahnih barvah, ki sem ju kupil na lokalni tržnici. Na obmorskem sprehajališču Malacon pa sem našel še polirano keramično ploščico. Zvečer, ko sem se vrnil, so me te figurice čakale, zjutraj pa so mi zaželele dobro jutro. Spoznal sem, da so ti predmeti, daleč od doma, postale moja nova družina.

Zapuščena plastika in njene nove oblike

Raffaella Fagnoni

Izum plastike je v primerjavi s petimi milijardami let življenja Zemlje izjemno nov. Kljub temu plastika prekriva svet... in polni morje. Plastika je odprla obzorja prihodnosti, saj je dostopna vsem, bolj higienska, voljna in poceni. Sčasoma pa je izgubila svoj čar »čudežnega« materiala in je postala simbol onesnaževanja in potrošništva. Čeprav se plastika pridobiva »iz narave«, natančneje iz nafte, kljub temu velja za »nenaraven«, sintetičen izdelek.

V preteklosti smo mislili, da je narava edina stvar, ki je ni mogoče spremeniti v plastiko. Danes pa nam morje vrača plastiglomerate oziroma zgoščene kepe plastične mase, ki spominjajo na kamnine. Ti predstavljajo nekakšno srečanje med človeško dejavnostjo in oblikovalno silo narave. Ekološki paradoks, ki ga je težko oceniti, vendar odpira vrata novim možnim procesom predelave in ponovne uporabe opuščenih materialov.

Davide Crippa

Srednji liki

Orada
Sparus aurata

Sardela
Sardina pilchardus

Morski pes trnež
Squalus acanthias

Morski mešec
Mola mola

Rak samotar
Pagurus bernhardus

Veliko šilo
Syngnathus acus

Rumenonogi galeb
Larus michahellis

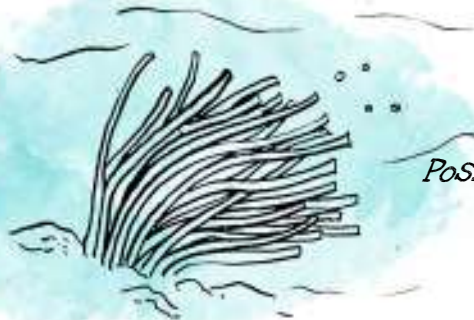
Rakovica
Liocarcinus depurator

Trnasta raža
Raja clavata

Morski list
Solea solea

Pozejdanka
Posidonia oceanica

Kormoran
Phalacrocorax carbo

Iglica
Belone belone

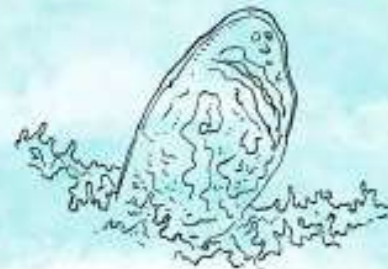

Rumeni kirurg
*ZebraSoma flaveScens**
(*pozor: ni Sredozemska vrsta)

Morski konjiček
Hippocampus guttulatus

Veliki leščur
Pinna nobilis

Sipa
Sepia officinalis

Užitna klapavica
Mytilus galloprovincialis

Tegnùe

MeSečinka
Pelagia noctiluca

Zobatec
Dentex dentex

Moškatna hobotnica
Eledone moschata

Slovar

Oceanska pismenost

Oceanska pismenost ali kultura morja je disciplina, katere cilj je, da bi ljudje bolje razumeli učinek, ki ga ima morje nanje, pa tudi učinek, ki ga imajo ljudje na morje. Oseba, ki ima to kulturo, lahko sprejema zavestne odločitve in se izraža na podlagi zanesljivega znanja.

Če želite izvedeti več: www.oceanliteracy.unesco.org in www.oceanliteracyitalia.it.

Morska zavarovana območja

Morska zavarovana območja so območja, kjer se izvajajo predpisi za zaščito prisotnih habitatov in vrst. Na teh območjih obstajajo podobmočja, kjer so predpisi bolj ali manj strogi. To nam omogoča, da lahko uživamo v lepotah morja, ne da bi pri tem uničevali okolje. Če smo v zavarovanem območju, moramo vedeti, kaj je prepovedano in kaj ne. V Severnem Jadranu je eno takih območij Miramare. Za več informacij obiščite: www.mase.gov.it/pagina/aree-marine-istituite

Pomorsko prostorsko načrtovanje

Pomorsko prostorsko načrtovanje je način organiziranja uporabe morskega prostora in dejavnosti, ki potekajo na morju. To je potrebno za uravnoteženje potreb po razvoju z nujnostjo varovanja morskih ekosistemov. Zato je načrtovanje ključen dejavnik za trajnostni razvoj morskega gospodarstva. V Italiji načrte vodi Ministrstvo za promet in infrastrukturo.

Za več informacij obiščite: <https://maritime-spatial-planning.ec.europa.eu/countries/slovenia>

Ekološki koridorji

Človekove dejavnosti se nagibajo k ločevanju naravnih prostorov. Na primer, cesta, ki ločuje dva travnika. To se dogaja tudi v morju, z aktivnostmi, ki ustvarjajo pregrade tudi v tem tekočem okolju. Da bi omogočili normalno izmenjavo v naravi, je pomembno zagotoviti, da so povezave med različnimi habitatmi zaščitene.

Mreža območij Natura 2000

Natura 2000 je glavni instrument politike Evropske unije za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Gre za ekološko mrežo, razširjeno po celotnem ozemlju Unije, ki zagotavlja dolgoročno ohranjanje naravnih habitatov ter ogroženih ali redkih vrst rastlin in živali na ravni skupnosti. Za več informacij obiščite: www.mase.gov.it/pagina/rete-natura-2000

Plastika, mikroplastika, nanoplastika, ničelno onesnaževanje

WWF sporoča, da vsako leto 570 tisoč ton plastike konča v vodah Sredozemlja. Plastiko, ki se razgradi v mikro ali nano delce, zaužijejo živali. Politike zelenega prehoda stremijo k doseganju ničelnega onesnaževanja. Medtem pa lahko sami prispevamo k zmanjšanju tega negativnega trenda, na primer z izbiranjem recikliranih izdelkov in embalaže ter sodelovanjem v akcijah čiščenja plaž. V Italiji potekajo številne kampanje in Evropska unija vsako leto podpira organizacijo dogodkov čiščenja v okviru #EUBeachCleanup. www.oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/eu-beach-cleanup-en

**Interreg
Italia-Slovenija**

Cofinanziato
dall'Unione europea
Sofinancia
Evropska unija

I
-
U
-
A
-
V

Università IUAV
di Venezia

CNR
ISMAR

POSEIDONE

POSEIDONE

Projekt POSEIDONE (ki ga financira EU v okviru programa Interreg VI-A Italija-Slovenija) je namenjen območju Severnega Jadranskega morja, ki se razteza od mesta Chioggia do Slovenske obale, in je namenjen spodbujanju lokalnega razvoja s spodbujanjem varstva narave in biotske raznovrstnosti, razvoja zelene in modre infrastrukture v območjih Natura 2000, zmanjšanja turističnega pritiska na naravne parke in območja z visoko naravno vrednostjo ter biotske raznovrstnosti v kmetijstvu, za izboljšanje krajine, zaščito avtohtonih vrst in širjenje znanja. www.ita-slo.eu/it/poSeidone

Alberto Bassi
Redni profesor industrijskega in produktnega oblikovanja na Univerzi IUAV v Benetkah.

Martina Bocci
Raziskovalka na področju okoljskih znanosti, strokovnjakinja za pomorsko prostorsko politiko in načrtovanje.

Daniele Brigolin
Izredni profesor ekologije na Univerzi IUAV v Benetkah, strokovnjak za morskó ekologijo in ribogojstvo.

Fabio Carella
Raziskovalec in doktorski študent pomorskega prostorskega načrtovanja na Univerzi IUAV v Benetkah.

Davide Crippa
Raziskovalec produktnega in družbenega oblikovanja na Univerzi IUAV v Benetkah.

Caterina Dabalà
Doktorica okoljskih znanosti, vodja projektov na okoljskem področju pri konzorciju CORILA.

Paolo De Martino
Raziskovalec obalnih in morskih območij s

povezavami na Univerzi IUAV, Univerzi Federico Secondo v Neaplju in TU Delft.

Raffaella Fagnoni
Redna profesorica okoljskega in družbenega oblikovanja na Univerzi IUAV v Benetkah.

Gabriele Geminiani
Vizualni umetnik, ustvarjalec in direktor festivala San Marino Green.

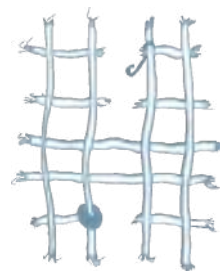
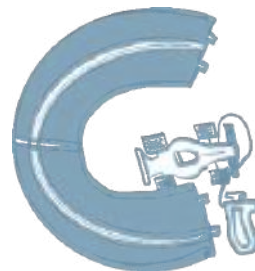
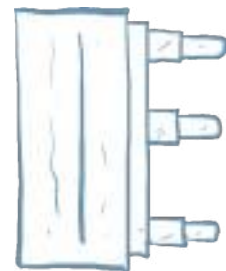
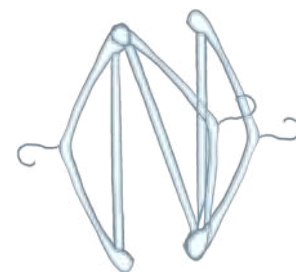
Francesco Musco
Redni profesor prostorskega načrtovanja na Univerzi IUAV v Benetkah z desetletnimi izkušnjami na področju pomorskega prostorskega načrtovanja.

Emiliano Ramieri
Raziskovalni tehnolog na CNR-IsMAR v Benetkah, strokovnjak za pomorsko prostorsko politiko in načrtovanje.

Marco Sigovini
Raziskovalec na CNR-IsMAR s poudarkom na raziskavah morskega dna v Severnem Jadranu.

Folco Soffietti
Raziskovalec in doktorski študent oblikovalskih ved o vizualnih komunikacijah za znanost in okolje.

Plastična abeceda

**Saor je morski znanstvenik
in je zaskrbljen: ali je
v morju ostalo še kaj
življenja po dobi plastike
in velikem dvigu morske
gladine? Edini način, da
bi to ugotovili, je, da
organiziramo raziskovalno
odpravo...**

Interreg
Italia-Slovenija

Co-financiata
dal'Unione europea
Slovenska
Evropska unija

POSEIDONE

www.ita-slo.eu/poseidone